

Sådanne retningslinier for partshøring har i øvrigt fundet udtryk igennem de senere års ombudsmandspraksis.

I en række udtalelser har folketingets ombudsmand givet udtryk for, at det i almindelighed må anses for bedst stemmende med god forvaltningspraksis, at en forvaltningsmyndighed under nærmere angivne omstændigheder på eget initiativ giver den, der er part i en sag, lejlighed til at fremkomme med en udtalelse til sagen, inden den afgøres. Dette gælder navnlig, hvis myndigheden til brug for afgørelsen af den pågældende sag har modtaget faktiske oplysninger, der (1) ikke er af uvæsentlig betydning, som (2) parten ikke er bekendt med, at myndigheden har modtaget, som (3) der er en vis rimelig mulighed for, at parten vil kunne berigtige eller supplere, og som (4) ikke er af et sådant indhold, at de ville kunne unddrages partens ret til aktindsigt efter den gældende lovs regler om undtagelser fra partsoffentlighedsprincippet.

Efter justitsministeriets opfattelse bør denne praksis søges lovfæstet i en generel forvaltningslov, idet bestemmelser udformet efter disse retningslinier af lovtekniske grunde må foretrækkes fremfor en mere abstrakt formuleret regel, hvorefter det pålægges vedkommende forvaltningsmyndighed at gennemføre en partshøring forud for udfærdigelsen af bestemte typer af forvaltningsafgørelser.

De foreslåede bestemmelser i kapitel 4 må i praksis antages at medføre, at parter i de få tilfælde, hvor en sag behandles af en myndighed, uden at parten er bekendt hermed, vil blive gjort bekendt med sagen, inden myndigheden træffer afgørelse.

De foreslåede bestemmelser om partshøring vil ikke overflødig gøre en bestemmelse, der svarer til den gældende offentlighedslovs generelle bestemmelse i § 12 om partshøring efter begæring. En sådan bestemmelse er derfor medtaget i lovforslagets § 20.

På en del forvaltningsområder er der i de senere år gennemført regler, der – afpasset efter de særlige forhold, der gælder for disse sagsområder – skal sikre, at parter og andre interesserede inddrages i sagsforberedelsen. Det gælder således f.eks. lovgivningen vedrørende fysisk planlægning, ekspropriationslovgivningen og skattestyrelsesloven. Disse regler er netop udformet med henblik på at sikre, at parterne inddrages på den mest hensigtsmæssige måde inden for de pågældende forvaltningsområder. Sådanne regler vil derfor blive opretholdt.

d. Klagevejledning

Bestemmelserne i lovforslagets kapitel 5 om klagevejledning er udarbejdet på grundlag af indstillingen herom i *Betænkning om grundlag af forvaltningsafgørelser og administrativ rekurs m.v.* (nr. 657/1972), der er afgivet af et udvalg under justitsministeriet.

Begrundelsesudvalget blev oprindeligt nedsat alene med den opgave at overveje, om der burde fastsættes almindelige regler for, i hvilket omfang og i hvilken form forvaltningens afgørelser skal være ledsaget af begrundelse, samt i bekræftende fald at udarbejde udkast til sådanne regler. Udvalgets kommissorium blev imidlertid senere udvidet til bl.a. at omfatte forskellige spørgsmål vedrørende den administrative rekurs, dvs. adgangen til at påklage en administrativ afgørelse til overordnet forvaltningsmyndighed.

Begrundelsesudvalgets betænkning behandler i afsnit III om administrativ rekurs forskellige spørgsmål i forbindelse med den gældende almindelige adgang for den, der er part i en sag, til at indbringe en underordnet forvaltningsmyndigheds afgørelse for en overordnet myndighed til efterprøvelse.

Udvalget pegede som anført ovenfor under pkt. 4 i betænkningen indledningsvis på nogle udviklingslinier i lovgivningen og reformovervejelser, som efter udvalgets opfattelse vil gøre det nødvendigt at foretage dybtgående overvejelser af, i hvilket omfang og under hvilke former den administrative klageadgang fremtidig bør udøves. Under disse omstændigheder valgte udvalget at begrænse sine overvejelser til nogle fælles problemstillinger, hvormod der efter udvalgets skøn i den givne situation overhovedet kunne være tale om fastsættelse af almindelige regler (side 52).

Udvalgets overvejelser vedrørende disse spørgsmål (side 52–71) munder på to punkter ud i forslag om ændring af den hidtil gældende retstilstand. Udvalget foreslår således, at det i et cirkulære pålægges forvaltningsmyndighederne, når der træffes afgørelser, der kan påklages til en anden forvaltningsmyndighed, da at lade afgørelsen ledsage af oplysninger om den bestående klageadgang, om eventuelle klagefrister, om klageinstans og om fremgangsmåden ved indgivelse af klage (side 52–60). Efter udvalgets opfattelse er der ikke et tilsvarende behov for at pålægge forvaltningsmyndighederne en almindelig forpligtelse til at give vejledning om adgangen til at indbringe truffene afgørelser for domstolene, men udvalget foreslår, at der udsendes et cirkulære om, at sådan oplysning skal